

BOLYGÓ MEGFIGYELÉSEK

SZATURNUSZ

ÉSZLELŐK	ÉSZL. SZÁMA	TÁVCSŐ
Farkas Csaba /Balatonszárszó/	2	12T f/?
Hajgató Zoltán /Zalaegerszeg/	1	10L f/10
Iskum József /Budapest/	4	6,3L f/13,3
Juracskó András /Zalaegerszeg/	1	10L f/10
Mizser Attila /Budapest/	2	30L f/15
Nagy Mélykúti Ákos /Pécs/	1	10L f/10
Papp Sándor /Kecskemét/	3	25T f/5,3
Trexler László /Esztergom/	10	8L f/10
Ujvárosy Antal /Kecskemét/	2	25T f/5,3

A láthatóság ideje alatt 9 észlelő 26 megfigyelést végzett, ebből 5 db korongrajzhoz részletes leírás is volt mellékelve /Papp, Ujvárosy/. Rajzait színbecsléssel egészítette ki 2 észlelő /Papp, Trexler/. A 26 korongrajzból 5 db nem volt feldolgozható. Ezek az először észlelők munkái voltak. Természetesen, mint mindenben, ebben is kellő gyakorlatot kell és lehet szerezni. Általában az észlelések időpontját választották rosszul /a láthatóság vége, kora esti időpont, a bolygó alacsony látóhatár feletti magassága/. A többi észlelés nagy része az oppozíció környékén /április 9./ történt. A legkorábbi: február 1. 02^h30^m UT Mizser, a legutolsó: július 1. 20^h00^m UT-kor Hajgató-Juracskó észlelése.

A megfigyelések havonkénti megoszlása:

hónap	db
február	4
március	6
április	7
május	5
június	2
július	2

A bolygókorong látványa:

Az észlelések által lefedett időszakban a Szaturnusz korongra jellemző az amit Ujvárosy jegyzett fel: "Nagyon finoman árnyalt, különösen az északi félgömb. A déli, majdnem teljesen homogén."

SPR: 4,2 átlagintenzitású a déli pólus vidéke, színe a szürkéstől az elmosódott barnás-sárgás árnyalatig változik /Papp/.

STeZ: 6 intenzitású, nehezen elkülöníthető a déli mérsékelt zóna.

STB: A gyűrű részben takarja, átlagintenzitása 3,5.

EZ: 7,2 átlagintenzitású fehéres-sárgás intenzív fényű zóna.

Május 21-én Papp Sándor szerint: "Az egyenlítői zóna inhomogén, de fehér /W/ oválok nem voltak egyértelműen elkülöníthetők."

NEB: 3,4 átlagintenzitású sárgásbarna sáv. Április 5-én: "Nyugodt pillanatokban az északi egyenlítői sáv mintha két komponensű volna. A "p" /előző" egy picit intenzívebb sávdarab /3,5/ sejthető." /Ujvárosy/. E sávdarab az I. forgási rendszer szerint 147° hosszúságon volt található a sáv északi szélén /NEBn/. Május 21-én szürkésbarna, és 25T-vel 222 x-es nagyításnál kétkomponensűnek látszik /Papp/.

NTrZ: Intenzitása 5,5-től /február 6./ 7-ig /május 21./ változik. Színe tükrös távcsővel halványnarancs /Papp/, lencsés távcsővel viszont sárgásfehér /Trexler/. Papp Sándor szerint az északi poláris vidék felé diffúz átmenetű.

NTB: Eléggé összemosódik az NPR-rel. Szürkés színű és átlagban 4 intenzitású.

NPR: 4,9 intenzitású szürkésnarancs, a láthatóság vége felé szürkésbarna árnyalatú az északi poláris terület.

A gyűrűk és árnyékok látványa:

A gyűrűre vonatkozó rálátás szöge február 1-től július 1-ig $12^{\circ},5$ -ről $9^{\circ},8$ -ra csökkent, ez az érték 1983. január 3-án $16^{\circ},7$,

február 1-én $17^{\circ},1$, március 21-én $16^{\circ},6$, az oppozíció idején /április 21./ $15^{\circ},7$ a gyűrű nyitottsága. A gyűrű részeiről intenzitás becslés csak egy-két alkalommal történt. Nem vették figyelembe az észlelők, hogy a "B" gyűrű külső harmadát /a Cassini-osztás bolygó felé eső szélénél lévő gyűrűrész/ állandóan 8 intenzitásúnak kell venni, mert ez az elfogadott standard érték. Ehhez kell a többi adatot becsülni /0: az égi háttér vagy egy hold árnyéka a bolygó korongon./. A Cassini-rész az anákban egyértelműen látszik.

A gyűrű árnyéka a bolygón /Sh R/G/ február 2,5-3 ivmásodperc széles, 1 intenzitású, majd márciusban sötétszürke /2 int./, oppozíció idején 3 intenzitású szürke sáv. Május végére ismét sötétszürke, majd fekete 1 intenzitással. A szélessége a korongon május 21-én kb. 1,5 ivmásodperc /Papp/. Ekkor a Nap $11^{\circ},8$ szögben világítja meg a gyűrű északi oldalát, a Földről való rálátás szöge $9^{\circ},8$. A bolygó árnyéka a gyűrűn /Sh G/R/ 16 rajzon lett rögzítve. Konkavnak 8, egyenesnek 3, konkávnak 5 alkalommal látszott az árnyék.

-.--.-

DIASOROZATOK

Az Uránia Csillagvizsgálóban a következő, új diasorozatok készültek el:

Modern csillagászati távcsövek /20 db/	ára: 400,- Ft
Csillagászat-történet I. /15 db/	300,- Ft
Szovjet űrkutatás /10 db/	200,- Ft
Amerikai űrkutatás /10 db/	200,- Ft
A Pizskéstetői Obszervatórium /10 db/	200,- Ft

A diasorozatok az Uránia Csillagvizsgáló címén rendelhetők meg: 1016. Budapest, Sánc u. 3/b.